

WAYS TO INCREASE THE COMPETITIVENESS OF WAREHOUSES IN LOGISTICS

Sarimsakov Akbar Muminovich
 Associate Professor of TTEvaTL.
 Andijan Institute of Mechanical Engineering

Gulomov Fayzullo,
 2nd year student of TTEVATL direction
 Andijan Institute of Mechanical Engineering

Annotation

Increasing the competitiveness of the warehouse - in the development of multimodal technology of transportation, increases the rate of international turnover of goods, lowers prices. Good warehouse management systems have been developed to ensure a reliable supply chain and a reliable supply chain.

Keywords: competition, inventory, warehouse logistics, human capital

Мавзунинг долизаблигини шундаки, 2021 глобал таъминот занжиридаги омборларни маҳаллий бизнесга таъсир кўрсатиши сабабли омборлар тобора динамик зарбаларга учраб салбий муҳитга тушиб қолишмоқда [1]. Бу талабни тартибсизлиги, турли хил ишчи кучи талаблари ва харажатлар ва захиралар тўғрисидаги маълумотлар, инсон капиталидаги муаммолар, менежерларни ўзгаришларни ва диққатни талаб қиладиган ҳолатларни мукамал ечимларни топишни талаб қилади. Омбор менежерлари ноаниқ шароитларда товар айирбошлашни мувозанатлаштириб, ишлаш кўрсаткичларини максимал амалга оширишни талаб этади.

Ушбу муаммоларни ҳал қилишда омбор рақобатбардошлигини ошириш унинг яшовчанликни таъминлаш, саноатнинг илғор тажрибаларига амал қиладиган мослашувчан ва миқёсли жараёнларнинг таъминлаш имконини беради [2].

Инсон капитали билан боғлиқ муаммолар: ходимларни ўқитиш ва бошқарувчанликнинг етишмаслиги бутун занжирни кечиктиради, уни самарасиз қилади ва ташишдаги бази бир операцияларни қайта ишлаш туфайли қўшимча харажатларни келтириб чиқаради.

Логистика бўлими ходимлари ва унга алоқадор бўлган операторлар доимий равишда омборларни бошқариш бўйича мулохазалардан ўтишлари керак ва уларнинг асосий кўрсаткичлари таъминот занжири давомида уларнинг самарадорлигини акс эттириши ва баҳолаши керак.[3]

Ечимлар: Мижозлар тажрибасида таъминот занжирлари муҳим рол ўйнаганлиги сабабли, омборлар фаолияти ва маъмуриятини яхшилаш бўйича баъзи тадбирлар тавсия этилади:

-таъминотларни бажариш дастурини ишлаб чиқиш маҳсулот билан ишлаш ва ташиш вақтлари бўйича компания ва унинг етказиб берувчилари ўртасидаги муносабатларни яхшилайти.

- электрон хабарнома дастурини ўрнатиш омбор операциялари, ишчи кучини режалаштириш ва мижозлар эҳтиёжини қондиришни осонлаштиради.

- оддий усулда захираларни текширишдан кўра, товарларни қайта ҳисоблаш циклларини доимий равишда ўтказиш захираларни назорат қилишни осонлаштиради ва ишдаги тўхташларнинг олдини олишга ёрдам беради.

Динамик нуқталарни аниқлаш жараёнини амалга ошириш омбор ичидаги маҳсулотларнинг жойлашини доимий равишда, талабга мувофиқ ҳолда ўзгартиришга имкон беради.[4]

Омборлар захираларининг аниқлиги товар-моддий захираларнинг аниқ ҳисобини юритиш омбор тизимларини бошқаришда энг қийин муаммолардан бири ҳисобланади.

Умуман олганда, инвентаризацияни нотўғри ҳисоблашда энг кўп учрайдиган масала одамларнинг хатоси. Дастлабки ҳисоб-китоблар, захираларни мунтазам равишда ҳисоблаш ёки кундалик буюртмаларни йиғишда хатолар, инвентаризацияни бошқариш тизимида захиралар билан таққослаганда сезиларли фарқларни келтириб чиқариши мумкин. Бошқа муаммоларни вақт омиллари билан боғлаш мумкин, бошқа масалалар эса инвентаризацияни бошқариш тизимида ўқитишнинг етарли эмаслиги соҳасида бўлиши мумкин. Ишчилар тизимдаги зиддиятли масалага дуч келганда, харидорга етказиб беришни осонлаштириш фойдасига, уни четлаб ўтиш эҳтимоли катта.[5]

Ечимлар: 6 ойдан бир йилгача бўлган даврда ушбу хатолар тўпланиб, инвентаризация сонидаги ҳайратланарли бўшлиқларни хосил қилиши мумкин [6]. Ушбу муаммони бир қатор стратегиялар ёрдамида ҳал қилиш мумкин:

- ҳар бир омбор ишчиси, қаватдаги фаоллик даражасидан қатъи назар, интенсив ўқитиш тизимнинг аниқлигини таъминлаш;
 - тизим қандай ишлаши тўғрисида кучли ишчи билимларни рағбатлантириш, шунда ишчилар кун давомида муаммолар пайдо бўлганда, керак бўлганда, бир-бирларига маълумот беришлари зарур;
 - эҳтиёжга жавоб берадиган ва барча ишчилар тушуниши мумкин бўлган ишлайдиган тизимни яратишда ёрдам берадиган оддий инвентаризацияни бошқариш тизимини танлаш зарур;
 - ҳисоблаш вақтида захирадаги фарқларни кузатиб бориш;
 - аниқликни ошириш учун ҳисоблар орасидаги вақтни қисқартириш;
 - автоматлаштирилган тизимлар оқим даражаси ва таркиби тўғрисида реал вақтда, аниқ маълумотларни тақдим этади;
 - ақлли дастурий таъминот тизими билан бирлаштириш;
 - инвентаризацияни бошқариш дастури барча каналлардаги захираларни битта платформада кўриш имконини яратади;
 - омборхона жойидан тўғри фойдаланмаслик, сақлаш жойлари этарли эмаслиги ва мавжуд жойлардан унумли фойдаланилмаганлиги, объектларнинг жойлашуви ёмон бўлган кабилар тўсиқ бўлади.[7]
- Омборлар тартибини самарали бошқариш учун қуйдаги бир неча усуллар таклиф этилади:
- тўғри дизайн операцияларга иш оқимига мос келиши керак;
 - маҳсулотга етиб бориш учун саноат турига қараб паллетлар, картонкалар, алоҳида буюмлар ёки ҳатто партиялар сони бўйича ҳал қилиниши лозим бўлади;
 - инвентаризацияни янада мураккаб тоифаларга ажратиш учун, хатоларни минималлаштириш, маҳсулот етказиб беришни яхшилаш, маълумотларни зудлик билан ва аниқ тақдим эта оладиган радиочастота ёки овозли йўналтирилган тизимлар керак бўлади.
 - энг кўп сотиладиган маҳсулотларга осонгина етиб бориш имкониятини таъминлаш ва тўғридан тўғри етказиб бериш жараёнларини соддалаштириш.

Автоматлаштирилган жараёнлар ва белгиланган йиғиш маршрутлари омборларни бошқаришни оптималлаштиришга имкон беради. Шунингдек, конфигурацияси асосида йўлак кенглигини ўзгартириш.[8]

Мавсумий ва ўзгариб турувчи маҳсулотлар муаммоси, талабнинг ўзгариши жиддий муаммоларни келтириб чиқаради. Глобал молиявий инқироз туфайли савдо-сотиқдаги пасайиш омборларда катта харажатларга олиб келди, чунки баъзи даражадаги инвентаризация даражаси ошди.

Ечим: Талабга жавоб берадиган мавсумийликни бошқариш ишлаб чиқариш, чакана савдо ва саноат тўғрисида ўз вақтида ва аниқ маълумотларни талаб қилади.

Омборлар талабни режалаштириш ва прогнозлашда, шунингдек таъминот занжири кўринишини таъминлашда ўз вақтида ва аниқ маълумотлардан фойдаланишлари зарур. Маҳсулотларни талабнинг ўзгаришига мос равишда қайта ташкил этиш мавсумий талабнинг салбий таъсирини минималлаштиришга ёрдам беради. Бундай қайта ташкил этиш жорий мавсумда талаб юқори бўлган маҳсулотларни йиғиш йўлагининг олд қисмида ва тўғри баландликда жойлаштириш орқали буюмларнинг тўғри жойлашишини ўз ичига олади. Нотўғри талабни қондириш, фақат тартиб ва танловдан ташқарига чиқади. Муаммо, шунингдек, транспорт тармоқларини тўғри бошқариш ва транспорт хизматларининг стратегик манбаларини талаб қилади. Ушбу узоқ муддатли ечимлар дистрибьютор учун стратегик аҳамиятга эга бўлган доимий қобилиятни яратади.

Ҳар бир компаниянинг логистика билан боғлиқ ўз эҳтиёжлари бор, аммо шубҳасиз жараёнларни автоматлаштириш омбор масалаларини ҳал қилишда ва ушбу функцияни тўғри бошқаришда катта ёрдам беради. Худди шундай, доимий такомиллаштириш усулларида фойдаланиш нафақат хатоларни тузатишга ёрдам беради, балки сабабларини ўрганади ва бу хатоларни такрорламаслик учун зарур ўзгартиришларни киритади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ш. Мирзиёев. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Т.: Ўзбекистон, 2017.
2. Г.А.Саматов, Б.И.Камильджанов, Ф.Р.Галимова. Логистик бошқарув концепциялари ва моделлари. Т.: «Fan va texnologiya», 2015, 227 б.
3. Миротин Л.Б.-М: Транспортное логистика.-М:”Экзамен”, 2002.-512 стр.
4. Kimball, Cheryl. Startur. Start your own Transportation service Taxi. Limousine. Rideshare Trucking. Specialty. Medical Description: Irvine: Entrepreneur Press, 2016. 147. Index.
5. Третьякова А.П.,Зыков.О.А. Логистика.Тюмень.2010.269 ст.
6. Гаджинский А.М. Логистика.М: Маркетинг.1999.228 ст.
7. Innovation and Technologyin Multimodal Supply Chains Discussion Paper 34
8. Sarimsakov A., Gaffarov M. Ways to Develop Small Business Legal Logistics // Бюллетень науки и практики. 2020. Т. 6. №7. С. 311-314. <https://doi.org/10.33619/2414-2948/56/37>